

РЕШЕНИЕ

№ 1325

гр. София, 16.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-14 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Маргарита Апостолова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Маргарита Апостолова Гражданско дело № 20221100109134 по описа за 2022 година

Образувано е по предявен от А. Н. Д. срещу Прокуратурата на Република България иск с правна квалификация чл. 2, ал. 1, т. 3, пред. 1-во от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати сумата от 70000,00лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени по повод образувано срещу ищеца наказателно производство, ведно със законната лихва, считано от 08.04.2019г. до окончателното изплащане на вземането.

Излагат се съобщения, че с постановление за привличане в качеството на обвиняем от 23.05.2012г. е образувано ДП № 15/2012 г. по описа на ОСЛО при ОП - гр. Монтана срещу ищеца за това, че за периода от 01.04-31.12.2011г. в гр. Монтана в качеството си на управител на „М.“ ЕООД - гр. Монтана, като използвал пред НАП документи /фактури/ с невярно съдържание, получил от държавния бюджет неследваща се парична сума /93484,40 лв./ в особено големи размери - престъпление по чл. 256, ал. 2, вр. ал. 1 от ПК, за което към момента на извършване на деянието е предвидено наказание „лишаване от свобода“ до десет години. На 19.11.2014 г., ищецът е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, пр. 1, т. 3, т. 6 и т.7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. Спрямо него е взета мярка за неотклонение подписка. На 20.01.2015г. е извършено прецизиране на обвинението, като е привлечен за обвиняем за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 3, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. Образувано е НОХД № 23/2015г. по описа на Окръжен съд Монтана. Постановена е присъда от 02.12.2015г., с която ищецът е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК като му е наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от 3 години.

С Решение от 13.05.2016 г., постановена по ВНОХД № 146/2016 г. по описа на САС,

НО, Пети въззивен състав първоинстанционната присъда е отменена и делото е върнато за ново разглеждане. Образувано е НОХД № 66/2016 г. по описа на Окръжен съд - гр. Монтана, по което е постановена присъда на 03.11.2017г., с която съдът е признал А. Н. Д. за виновен в извършване на престъплението, за което е обвинен. Налице е частично оправдаване по обвинението за избягване на плащане на данъчни задължения в особено големи размери и по обвинението по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 3 от НК- да е извършил деянието като не е издал фактура или друг счетоводен документ. Образувано е ВНОХД № 1217/2018 г. по описа на САС, НО, 7 с-в, приключило с присъда от 19.11.2018г., с която е отменена обжалваната присъда от 03.11.2017 г., в частта, с която подсъдимият е признат за виновен, и вместо нея ищецът е признат за невиновен и оправдан по обвинението за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, предл. 2, т. 6 н т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. С влязло в сила Решение №77/08,04,2019год. постановено по н.д. №247/2019 г. по описа на ВКС, II НО, въззивна присъда е потвърдена.

Делото продължило почти седем години, което е неразумен срок за приключването му. Излагат се съображения, че образуваното наказателно производство имало изключително негативно влияние върху ищеца. Ищецът влошил физическото и психическото си здраве, бил депресиран, изнервен, несигурен от възможността от осъждане, изпитвал проблеми със съня. Засегната била професионалната чест и репутация на лицето, което се отразило и на нормалното функциониране на дружеството, на което е бил управител, вкл. поради наложените мерки на процесуална принуда. Ограничил социалните си контакти с колеги, приятели и роднини.

Съобразно изложеното е заявено становище за основателност на исковата претенция. Претендира разноски.

В указания законоустановен срок по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор от ответната страна, в който е изложено становище за неоснователност на исковата претенция. Посочва, че забавянето на делото в отделни етапи на производство не се дължи на действия на прокуратурата. Намира за недоказано настъпването на твърдените от ищеца вреди. При условията на евентуалност поддържа претендираното обезщетение да е прекомерно съобразно чл.52 от ЗЗД. Релевира възражение за погасителна давност относно вземането за обезщетение за забава. Поддържа наказателното производство като цяло да се е развило в разумни срокове, предвид упражнения инстанционен контрол. По отношение на наложената мярка за неотклонение „подписка“ с мярка парична гаранция релевира възражение за съпричиняване съобразно чл.5 от ЗОДОВ, тъй като е в резултата на поведение на ищеца в съдебната фаза на процеса. Оспорва дължимостта на обезщетение за забава като акцесорно вземане, вкл. начален момент на забавата.

Съобразно изложеното е заявено становище за отхвърляне на исковата претенция.

При така изложеното, след като обсъди доказателствата по делото, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Представено е постановление от 23,05,2012 г. по преписка вх. № 407/2012г. по описа

на МОП /л. 140/, с което е образувано досъдебно производство срещу А. Н. Д. за това, че в качеството си на управител на „М.“ ЕООД - гр. Монтана, като използвал пред НАП документи /фактури/ с невярно съдържание, получил от държавния бюджет наследваща се парична сума /93484,40 лв./ в особено големи размери - престъпление по чл. 256, ал. 2, вр. ал. 1 от НК, за което към момента на извършване на деянието е предвидено наказание „лишаване от свобода“ до десет години.

С постановление от 19,11,2014г. /л.141/ ищецът е привлечен като обвиняем за това, че в периода 01.05.2011г. – 28.02.2012г. е избегнал плащането на данъчни задължения в особено големи размери /640585,56лв./ и е приспаднал наследващ се данъчен кредит за неосъществени доставки на стоки в общ размер на 640019,69 лв. – престъпления по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т.2, пр, 1, т. 3, т. 6 и т.7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

С постановление от 20,01,2015 г. /л. 144/ обвинението спрямо ищеца е било прецизирано, като спрямо него е взета мярка за неотклонение „Подписка“. Срещу ищеца е внесен обвинителен акт, по който е било образувано нощд № 23/2014 г. по описа на ОС – гр. Монтана /л. 50/.

С присъда от 02,12,2015г. по НОХД №23/2014г. по описа на ОС – гр. Монтана /л.93/, ищецът е признат за виновен в извършване на престъпленията, за които е бил обвинен, като е осъден на три години лишаване от свобода, като на основание чл. 66 от НК е отложено изтърпяването на наказанието с изпитателен срок от пет години от влизане в сила на присъдата.

С решение №181 от 13,05,2016 г. по ВНОХД №146/16г. на САС /л. 95/, присъдата е отменена, като делото е върната на ОС – гр. Монтана за ново разглеждане.

С присъда от 03,11,2017г. по новообразуваното НОХД № 66/2016 г. на ОС – гр. Монтана /л. 85/, ищецът е признат за виновен в извършване на част от престъпленията, за които е обвинен.

С присъда №19/19,11,2018 г. по ВНОХД №1217/2018г. на САС /л.153/ присъдата по НОХД №66/2016г. на ОС – гр. Монтана е отменена като ищецът е признат за невиновен и е оправдан.

С решение №77/08,04,2019г. по н.д. № 247/2019г. на ВКС /л.165/ оправдателната присъда е потвърдена.

С протоколно определение от 13,07,2016 г. по нощд № 66/2016 г. на ОС – гр. Монтана /л. 101/ мярката по отношение на ищеца е била изменена от „подписка“ на „задържане под стража“.

По делото са събрани гласни доказателства, чрез разпит на М.М. Г., които съдът цени по реда на чл. 172 от ГПК.

При така изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Предпоставките включени във фактическия състав на правната норма по чл. 2, ал. 1 т.

3, пр.1 от ЗОДОВ/ДВ.бр. 7/2018г. /, обуславящи основателността на исковата претенция за претендираното обезщетение са свързани с установяване на следните правно релевантни факти- повдигнато обвинение за извършено престъпление, по което лицето е оправдано с влязла в сила присъда, характера на претърпените неимуществени вреди, както и причинна връзка между вредите и деянието извършено от правозащитните органи.

Съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските закони.

Установи се по делото, че е налице влязла в сила на 08,04,2019год. присъда от 19,11,2018 г., постановена по ВНОХД № 1217/2018 г. на САС, с която ищецът е оправдан по повдигнатото срещу него обвинение за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 2, предл. 2, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

От събраните по делото доказателства се установи и че ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно безпокойство, притеснения и страх. Съдът намира, че е налице и причинно-следствена връзка между причинените неимуществени вреди и повдигнатото срещу ищеца обвинение.

Предвид изложеното, доколкото се установи наличие на законовите предпоставки за основателност на предявения иск, то същият следва да бъде уважен.

Обезщетението за неимуществени вреди се обуславя от всяка отделна фактическа обстановка, поради което съобразно общите правила на гражданското съдопроизводство, всяка от страните следва да докаже релевантните за спора факти. Едва при ангажиране на доказателства за наличието на претърпени неимуществени вреди и на основание чл.52 от ЗЗД, съдът следва да определи глобално размера на дължимото обезщетение по справедливост. В процесната хипотеза се претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 70000,00 лв.

Съгласно т.ІІ от ППВС № 4 от 23.12.1968 г. понятието „справедливост” е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. С оглед това разбиране, при определяне на размера, съдът следва да вземе предвид всички обстоятелства, които имат отношение към твърдените от ищеца неимуществени вреди-това са възрастта на лицето, продължителността на проведеното наказателно преследване, наложените принудителни мерки за неотклонение, интензитета и продължителността на душевните болки, страдания и неудобства с оглед тежестта и характера на обвинението, в което пострадалият е бил обвинен.

Съгласно решение № 123/23.6.2013 г. по гр.дело № 254/14 г. на ВКС, Трето ГО, моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им, и че не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди, като се обсъдят всички наведени доводи и обстоятелства, обосноваващи по-нисък размер на обезщетение. При определяне на

дължимото обезщетение следва да се държи сметка и за обществените представи за справедливост в аспект на съществуващите общественно-икономически условия на живот.

Размерът, в който следва да бъде уважен искът при съобразяване от страна на съда на обстоятелствата, свързани с тежестта на повдигнатото обвинение за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което е предвидено наказание лишаване от свобода от три до осем години, имащо характера на „тежко престъпление“ по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК. При определяне на дължимото обезщетение съдът следва да съобрази и продължителността на наказателното преследване срещу ищеца, който в конкретния случай е 6 години, 9 месеца и 23 дни. Съдът намира, че следва да бъде зачетен период от извършване на първото процесуално-следствено действие разпит на ищеца в ДП като свидетел, тъй като ДП е образувано срещу него поименно. Досъдебно производство се образува при наличие на предпоставките на чл. 207 от НПК-законен повод и достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер - с постановление на прокурор по чл. 212, ал. 1 НПК, или със съставяне на протокол за първото действие по разследването в случаите по чл. 212, ал. 2 НПК /при неотложни следствени действия/. При образуване на ДП по чл. 212, ал. 2 НПК разследващият орган може да привлече лицето и със съставянето на протокола за първото действие по разследването срещу него. При образуване на ДП по чл. 212, ал. 1 НПК се пристъпва към привличане с постановление на разследващия орган, когато се съберат достатъчно доказателства за виновността на лице в извършване на престъпление като в този случай при образуване на ДП с постановление по чл. 212, ал. 1 НПК не е предвидено посочване на лицето, извършило престъпление, дори при данни за него - чл. 214, ал. 1 НПК. Когато в нарушение на това правило е образувано ДП срещу конкретно лице, както в конкретния случай и то е разпитано като свидетел, въпреки формално не е привлечено като обвиняем следва да се счита, че е ангажирана наказателната му отговорност и би могло да претърпи вреди, отговорна за които е държавата/ В този смисъл разрешение на съдебната практика по Решение №431/11,04,2016год. по гр.д.№2329/2015, ГК, 4, ГО на ВКС/.

Към момента привличането му в наказателното производство ищецът е на възраст от 44 години -активна трудоспособна възраст и няма данни да е осъждан/ липсват и възражения в тази насока от ответната страна/. Сроктът на разследване съдът намира да сочи на забава за разумно приключване на делото, въпреки фактическата и правна сложност на делото и множеството извършени процесуални действия. Безспорно провеждането на множество съдебни заседания, и присъствието на ищеца в с.з. са оказали влияние върху интензитета на търпените душевни болки и страдания. Неоснователни са доводите на ответника, че не следва да отговаря за продължителността на наказателното производство в неговата съдебна фаза, доколкото именно прокуратурата като орган на държавното обвинение е поддържала обвинението срещу ищеца. За период от около година и половина спрямо ищеца са били постановени осъдителни присъди, което несъмнено е увеличило интензитета на притесненията и негативните емоции от опасността от окончателното му осъждане. Съдът взема предвид и наложените спрямо ищеца мерки за неотклонение

„подписка“ и „парична гаранция“. Въпреки че по делото не е представен актът, с който е наложена мярката „парична гаранция“, видно от констативен протокол съставен в процедурата по чл. 60а и сл. от ЗСВ, с определение от 04.08.2016 г. по в.н.ч.д. № 809/2016 предходно взетата мярка „задържане под стража“ в с.з. от 13,07,2016год. е изменена в „парична гаранция“ в размер на 2000 лв. От събраните свидетелски показания бе установено, че ищецът е изпитвал притеснения и страх с оглед опасността от осъждане за тежко умишлено престъпление. Ето защо, с оглед отражението на извършеното спрямо него наказателно преследване и вида на установените неимуществени вреди - доказани в хода на настоящото производство и социално - икономическият стандарт в страната по време на провеждане на наказателното производство, съдът намира, че справедливият размер на обезщетение е 10000,00лв., в който размер следва да бъде уважена исковата претенция и отхвърлена за разликата до 70000,00 лв. като неоснователна.

При определяне на размера на обезщетението, съдът взе предвид като фактори обуславящи негов по-нисък размер обстоятелствата, че спрямо ищеца са взети мерки за неотклонение „подписка“ и „парична гаранция“, които не ограничават правото на движение на ищеца в пространството, не го възпрепятстват да полага труд или му създават съществени неудобства. В същото време, мярката за неотклонение „парична гаранция“ е взета в отговор на неявяване на ищеца в съдебно заседание, като това обстоятелство обуславя по-нисък размер на обезщетението, на основание чл. 5, ал. 2 от ЗОДОВ. Не се установява накърняване на доброто име на ищеца в обществото в личен или професионален план - показанията на свидетеля Г. в тази насока са твърде общи и не отразяват преки впечатления на свидетеля, а самият той сочи да не познава ищеца в периода преди да му бъде повдигнато обвинение /запознали се месец 09,2014год./, поради което обективно не е в състояние да съпостави отражението от наказателното преследване с поведение на ищеца и евентуално промяна в начина му на живот от преди това. Не се и установява ищецът да е бил възпрепятстван в професионалната си дейност, вкл. като управител на търговско дружество.

По претенцията с пр.кв.чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за присъждане на законна лихва:

Съгласно т. 4 от ТР № 3/2005 г. на ОСГК на ВКС отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на оправдателната присъда, съответно това е и началният момент на забавата. В конкретната хипотеза, присъдата е влязла в сила с постановяване на решението по н.д. № 247/2019 г. на ВКС - 08,04,2019 г. и се дължи законна лихва от тази дата до окончателното изплащане на вземането. Съдът намира за основателно наведеното от ответника възражение за изтекла погасителна давност по отношение на вземането за законна лихва. Съгласно чл. 111, б. „в“ от ЗЗД вземанията за лихви се погасяват с тригодишна давност. Исковата молба е подадена на 30,08,2022 год., т.е. погасени по давност се явяват всички лихви преди 30,08,2019год., поради което исковата претенция за лихва за периода от 08,04,2019год. до 29,08,2019год. като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

По разноските:

Предвид изхода от спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца сума в общ размер на 20,00лв., от които 10, 00лв. -д.т. и 10 лв. – такса за съдебно удостоверение./ разноски в размер на 30,70лв.-копиране на документи не се присъжда, тъй като приложен приемо-предавателен протокол стр.167 от делото не удостоверява за какви документи е поръчката./

Ответникът следва да бъде осъден да заплати на адв. И. Ю., на основание чл. 10, ал.3, вр.чл.38, ал. 2 от ЗАдв., адвокатско възнаграждение в размер на 368,20лв. от общо2630,00лв. съобразно уважената част от иска.

Мотивиран от изложеното Софийски градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да заплати на А. Н. Д., ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, ул. „*****, вх. Б, ет. 4, офис 12, **на осн.чл.2, ал.1, т.3, пр. 1 от ЗОДОВ/ДВ бр.98/2012год./ и чл.86, ал.1 от ЗЗД**, сума в размер на **10000,00лв.**, обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 30,08,2019год. до окончателното изплащане на вземането като **ОТХВЪРЛЯ** иска за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди за сумата над 10000,00лв. до пълния предявен размер от 70000,00лв. като **неоснователен**, както и претенцията за законна лихва за периода от 08,04,2019г. до 29,08,2019г. като **погасена по давност**.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да заплати на А. Н. Д., ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, ул. „*****, вх. Б, ет. 4, офис 12, на основание **чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ**, сума в размер на **20,00лв.** – разноски по делото.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да заплати на адв. И. Ю., **на основание чл.10, ал.3, изр.2, вр.чл.38, ал. 2 от ЗАдв.**, сума в размер на **368,20лв.** – адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____